

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Väliskomisjon

2009/0104(CNS)

7.10.2009

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud
(KOM(2009)0366 – C7-0112/2009 – 2009/0104(CNS))

Arvamuse koostaja: Sarah Ludford

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Euroopa Parlament eesotsas väliskomisjoniga toetab tugevalt Lääne-Balkani riikidele kehtiva viisanõude kaotamist. Kehtiv režiim on suur tagasiminekuks endise Jugoslaavia riikide jaoks, kelle kodanikud võisid nõukogude ajal reisida lääneriikidesse viisavabalt, aga on nüüd paradoksaalsel kombel sunnitud viisat taotlema.

Viisarežiim on isoleerinud nende riikide kodanikud, kellel hoolimata sellest, et nad elavad Euroopa südames, on piiratud võimalused Euroopa Liidu riike külastada. Isegi naaberriikidesse ei ole paljudel neist võimalik pääseda, kuna nende viisataotlused lükatakse rangete tingimuste tõttu tagasi. Praegune olukord takistab inimesi – kodanikuühiskonda, ettevõtjaid ja akadeemikuid – loomast kontakte oma ametikaaslastega ELis, kuigi me sooviksime, et nad seda teeksid. Just noorte seas on palju selliseid, kellel ei ole kunagi olnud võimalust oma riigist lahkuda ja tutvuda ELi riikidega, ning see tekitab neis isoleerituse ja diskrimineerituse tunde. Olukorral on aeg muutuda: ELiga tutvumine võimaldab üksteist paremini mõista ja luua tihedama koostöö ning see on ka eeldus heade ja püsivate suhete loomiseks. Reisimise lihtsustamine on nii Lääne-Balkani riikide kui ka ELi huvides.

Piirangud takistavad küll tavainimesi, aga tõenäoliselt on neil tühine mõju nende inimrühmade liikumisvabadusele, kelle jaoks see süsteem on loodud, nagu organiseerunud kurjategijad. Organiseeritud kuritegevuse, ebaseadusliku kaubanduse ja salakaubaveo vastu aitaksid võidelda tõhusamalt muud meetmed, näiteks ametiasutuste suutlikkuse suurendamine, politsei ja kohtu vahelise piirkondliku koostöö laiendamine ning ka piirikontrolli tugevdamine, töötajaskonna parem ettevalmistamine ja tasustamine. Sellesuunalisi meetmeid on juba võetud ja see on kõnealuses piirkonnas toonud kaasa märkimisväärseid tulemusi.

Väliskomisjon on järjekindlalt nõudnud viisanõude tühistamist. Euroopa Komisjoni ettepanek on seega teretulnud samm õiges suunas. Viisavabast võrgustikust väljajäetud riikidel peaks siiski olema võimalik ühineda sellega niipea, kui nad on selleks valmis. Me ei või lubada, et nad muutuksid veelgi rohkem isoleerituks, samal ajal kui nende naabritel on võimalik ELi takistamatult reisida. Loomulikult peavad nad selleks valmis olema ja neil tuleb selle nimel veel pingutada. Komisjon peaks siiski juba praegu tutvustama neile võimalust, mida nad saavad kasutada niipea, kui nad on täitnud tegevuskavas ette nähtud tingimused, ilma ELi otsustusprotsessist tingitud viivitusega.

Seega tuleks anda Albaaniale ning Bosniale ja Hertsegoviinale viisavabadus kohe, kui komisjon on hinnanud, et nad on täitnud kõik viisavabastuse tegevuskavas seatud kriteeriumid. Ka Kosovot ei tohiks välja jätta muid Lääne-Balkani riike hõlmavast protsessist ning komisjon peaks alustama kohe viisaläbirääkimisi ja looma tegevuskava viisavabaduse loomiseks.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Isikutelt, kes elavad Kosovos (määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1244/99) ja isikutelt, kellel on kodakondsuse tunnistus, mis on antud välja Kosovo (määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1244/99) territooriumi jaoks, passitaotluste vastuvõtmine ja neile passide väljaandmine on Belgradis loodud spetsiaalse kooskõlastamisüksuse ülesanne. Turvalisuse kaalutlustel, eelkõige arvestades võimalikku ebaseaduslikku sisserännet, tuleks Serbia passide kasutajad, kellele on passid andnud välja spetsiaalne kooskõlastamisüksus (serbia keeles Koordinaciona uprava), jätta Serbia suhtes kohaldatavast viisavabadusest välja.

Muudatusettepanek

(3) Isikutelt, kes elavad Kosovos (määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1244/99), ja isikutelt, kellel on kodakondsuse tunnistus, mis on antud välja Kosovo (määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1244/99) territooriumi jaoks, passitaotluste vastuvõtmine ja neile passide väljaandmine on Belgradis loodud spetsiaalse kooskõlastamisüksuse ülesanne. Turvalisuse kaalutlustel, eelkõige arvestades võimalikku ebaseaduslikku sisserännet, tuleks Serbia passide kasutajad, kellele on passid andnud välja spetsiaalne kooskõlastamisüksus (serbia keeles Koordinaciona uprava), jätta Serbia suhtes kohaldatavast viisavabadusest välja. ***Kuna Belgradi ametivõimud peavad Serbia ja Kosovo vahelist piiri halduspiiriks, mis võib negatiivselt mõjutada tõhusat riikidevahelist piirikontrolli, peaks komisjon nõudma Belgradi valitsuselt nimetatud piiril samasuguste meetmete ja järelevalve kohaldamist kui kõigil muudel rahvusvaheliselt tunnustatud piiridel.***

Selgitus

Serbia Vabariigi siseministeerium ja EULEX kirjutasid augustis alla politseikoostöö protokollile, mida komisjon oli nõudnud Serbiale ELi viisavabaduse andmiseks. Tollikokkuleppe üle ei ole veel läbirääkimisi peetud. Vaatamata Kosovo staatusele peaks Serbia rakendama ning kohaldama Serbia ja Kosovo vahelisel piiril samasugust standardset kontrolli kui kõigil muudel rahvusvaheliselt tunnustatud piiridel.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3 a) Thessaloniki tegevuskava paremaks rakendamiseks peaks komisjon alustama viisakõnelusi Kosovoga, et kehtestada talle viisanõude kaotamiseks samasugune teekaart nagu teistele Lääne-Balkani riikidele. See ei tohiks piirata liikmesriikide pädevust tunnustada Kosovot iseseisva riigina.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt Põhjendus 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3b) Eesmärgiga tugevdada stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi parandab viisavaba reisimise võimalus osavõttu ühisest turust, mida luuakse järk-järgult Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja Montenegroga, ning toetab seeläbi kaubandust, innovatsiooni ja arengut.

Selgitus

Stabilization and Association Agreements are currently in force: with the former Yugoslav Republic of Macedonia (entry into force on 1 May 2004) and with Croatia (entry into force on 1 February 2005). The SAA with Albania was signed in June 2006 and the interim agreement (IA) on trade and trade-related matters entered into force on 1 December 2006. The SAA and IA with Montenegro were signed on 15 October 2007 and the IA entered into force on 1 January 2008, the agreements with Bosnia and Herzegovina were signed on 16 June 2008 and the IA entered into force 1 July 2008. Agreements with Serbia are not yet signed and no interim agreement is in force.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Seepärast tuleks endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, *Serbia ja Montenegro [kaks viimast tingimusel, et nad on täitnud käesoleva määruse vastuvõtmise kuupäevaks kõik kriteeriumid]* kanda üle määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisasse. Viisavabadus peaks kehtima ainult nende biomeetriliste passide kasutajate suhtes, kelle passid on andnud välja üks asjaomasest *kolmest* riigist.

Muudatusettepanek

(4) Seepärast tuleks endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, *Montenegro, Serbia, Albaania ning Bosnia ja Hertsegoviina* kanda üle määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisasse, *seades Montenegro ja Serbia puhul tingimuseks, et nad on täitnud käesoleva määruse vastuvõtmise kuupäevaks kõik kriteeriumid, Albaania ning Bosnia ja Hertsegoviina puhul rakendatakse viisanõudest vabastamist kohe, kui komisjon on hinnanud, et nad on täitnud kõik viisanõude vabastuse tegevuskavas ette nähtud kriteeriumid, ja teade hinnangu kohta on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas. Komisjon annab oma hinnangu iga kuu ja see edastatakse Euroopa parlamendile, nõukogule ja asjaomastele riikidele.* Viisavabadus peaks kehtima ainult nende biomeetriliste passide kasutajate suhtes, kelle passid on andnud välja üks asjaomasest *viiest* riigist.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt Artikkel 1 – punkt 1 – alapunkt -a (uus) Määrus (EÜ) nr 539/2001. I lisa – 1. osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-a) 1. osas muudetakse viidet Albaaniale ja Bosniale ja Hertsegoviinale järgmiselt:

"Albaania *

Bosnia ja Hertsegoviina *

(*) Riigi nimi jäetakse käesolevast lisast välja viivitamatult pärast seda, kui komisjoni hindamises on leitud, et kõnealune riik vastab

kõigile viisanõude kaotamise teekaardis kehtestatud kriteeriumidele ning teade hindamise kohta on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas."

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus – muutmisakt

Artikkel 1 – punkt 2

Määrus (EÜ) nr 539/2001

II lisa – 1. osa

Komisjoni ettepanek

2) II lisa 1. osasse lisatakse järgmised viited:

„endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik (*)

Montenegro (*)

Serbia [välja arvatud Serbia passide kasutajad, kelle passi on andnud välja Serbia kooskõlastamisüksus (serbia keeles Koordinaciona uprava)] (*)

(*) Viisavabadus kehtib ainult biomeetriliste passide kasutajate suhtes”.

Muudatusettepanek

2) II lisa 1. osasse lisatakse järgmised viited:

„**Albaania (*) (**)**

Bosnia ja Hertsegoviina (*) (**)

endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik (**)

Montenegro (**)

Serbia [välja arvatud Serbia passide kasutajad, kelle passi on andnud välja Serbia kooskõlastamisüksus (serbia keeles Koordinaciona uprava)] (**)

(*) Viisanõue kaotatakse viivitamatult pärast seda, kui komisjoni hindamises on leitud, et kõnealune riik vastab kõigile viisanõude kaotamise teekaardis kehtestatud kriteeriumidele ning teade hindamise kohta on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas.

(**) Viisavabadus kehtib ainult biomeetriliste passide kasutajate suhtes”.

MENETLUS

Pealkiri	Kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud
Viited	KOM(2009)0366 – C7-0112/2009 – 2009/0104(CNS)
Vastutav komisjon	LIBE
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	AFET 14.9.2009
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Baroness Sarah Ludford 16.9.2009
Arutamine parlamendikomisjonis	29.9.2009 6.10.2009
Vastuvõtmise kuupäev	6.10.2009
Lõpphääletuse tulemus	+: 53 -: 8 0: 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pino Arlacchi, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Heidi Hautala, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Barry Madlener, Mario Mauro, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, Andreas Mølzer, María Paloma Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Ioan Mircea Pașcu, Vincent Peillon, Mirosław Piotrowski, Hans-Gert Pöttering, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, Jacek Saryusz-Wolski, Adrian Severin, Marek Siwiec, Ernst Strasser, Hannes Swoboda, Zoran Thaler, Inese Vaidere, Johannes Cornelis van Baalen, Kristian Vigenin, Graham Watson, Boris Zala
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Elena Băsescu, Emine Bozkurt, Nikolaos Chountis, Marije Cornelissen, Véronique De Keyser, Göran Färm, Lorenzo Fontana, Liisa Jaakonsaari, Elisabeth Jeggle, Baroness Sarah Ludford, Nadezhda Mihaylova, Doris Pack, Vittorio Prodi, Teresa Riera Madurell, Marietje Schaake, Indrek Tarand, Traian Ungureanu, Janusz Władysław Zemke
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Michel Dantin, Tanja Fajon, Georgios Stavrakakis, Manfred Weber